

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

5-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 5 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сейтов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Ismoilov Ubaydulla Mamat o'g'li</i> OHANGARON VODIYSI AHOLISINING QADIMGI VA O'RTA ASRLAR DAVRI MAFKURAVIY DUNIYO (SUYURLITEPA YODGORLIGIDAN TOPILGAN MODDIY MANBALAR ASOSIDA)	16-26
<i>Elmurotov, Bahodir Abdugapporovich</i> KALTAMINOR MADANIYATINING GENEZISI MASALALARI	27-33
<i>Nafiddinova, Xosiyat Ravshanovna</i> OILAVIY MAROSIMLAR VA ULARNING TARIXIY ADABIYOTLARDA YORITILISHI	34-37
<i>Eshmo'minov, Ozodbek Ziyodulla o'g'li</i> DEMOGRAFIK JARAYONLARNING BORISHI: SURXON VOHASI MISOLIDA (1925-1946 YY.)	38-41
<i>Akobirov, Mirjalol Ximmatovich</i> SULTON JALOLIDDIN MANGUBERDINING YAQIN SHARQ VA KICHIK OSIYO DAVLATLARI BILAN DIPLOMATIK ALOQALARI	42-46
<i>Маматалиева Сурайё Бобомуратовна</i> ШИША ВА ШИШАСОЗЛИК ТАРИХШУНОСЛИГИ	47-52
<i>Далакъян, Жанна Сейрановна</i> АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ МОЛОДЕЖИ ВОЗМОЖНЫЕ ПУТИ РЕШЕНИЯ	53-56

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Эргашев, Рахматулла Хидирович, Узақов, Жамшид Норбоевич</i> ЗИЁРАТ ТУРИЗМ ТАРМОҒИНИНГ ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОЙ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ	57-62
<i>Очилов, Фарходжон Шавкатжон ўғли</i> БАҲОЛАНГАН МАЖБУРИЯТЛАР АУДИТИДА ИЧКИ НАЗОРАТ ТИЗИМИНИ ЎРГАНИШ ҲАМДА БАҲОЛАШ	63-71
<i>Raxmatov, Adxam Itolmasovich</i> TURIZM SOHASIDA MALAKALI KADRLAR TAYYORLASH VA BANDLIGINI TA'MINLASHNING XORIJIY MAMLAKATLAR MODELLARI TAHLILI	72-80
<i>Murodova, Nargiza Utkirovna</i> BARQAROR TURIZM MARKETING STRATEGIYASI SIFATIDA	81-85
<i>Мадаминов, Инъомжон Озодович</i> КОРХОНАЛАР ИНВЕСТИЦИОН ВА ИННОВАЦИОН ФАОЛЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА СОЛИҚЛАРНИНГ ЎРНИ	86-93
<i>Abdusalomov, Jaxongir O'ktam o'g'li</i> TIJORAT BANKLARIDA JISMONIY SHAXSLAR KREDITLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	94-101
<i>Кулибоев, Азамат Шоназарович</i> ДАВЛАТ ТИББИЁТ ТАШКИЛОТЛАРИДА МОЛИЯВИЙ АКТИВЛАР ҲИСОБИ ВА НАЗОРАТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	102-111

Мараимова, Умида Исмаилжановна

КОРХОНА БОШҚАРУВИ АМАЛИЁТИДА МАРКЕТИНГ ДАСТУРЛАРИНИ АМАЛ ҚИЛИШИГА
БАҒИШЛАНГАН КОНЦЕПЦИЯЛАР 112-120

Askarova Sevvara Baxtiyorovna

RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BIZNES VA TADBIRKORLIKNING AHAMIYATI 121-125

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна

ИЛК ЎРТА АСРЛАР ШАРҚ САНЪАТИДА РОМАНТИК ЙЎНАЛИШНИНГ ЭСТЕТИК
АСОСЛАРИ 126-133

Rizaev, Nodir Sobirovich

XX ASR BOSHLARIDA BUHORO JADIDLARINING IJTIMOYI- SIYOSIY QARASHLARI..... 134-138

Шукруллаева Гулчеҳра Насруллаевна

ЖАЗО ГЕНЕЗИСИДАГИ АХЛОҚИЙ МУҲИТ ЖАРАЁНИНИ КОНЦЕПТУАЛ ТАДБИҚ
ЭТИШНИНГ ФАЛСАФИЙ МАСАЛАЛАРИ 139-144

Shokirov Toxirjon Nurmatatovich

MADANIYAT VA SAN'AT FALSAFASINING VAHS MAVZULARI 145-149

Ulug'murodov Elyor Saydulloevich

GNOSEOLOGIYADA TASAVVUFIIY TAJRIBANI O'RNI VA AHAMIYATI 150-154

Ganiev Sherxon Meytanboevich

HOZIRGI DAVR FANI VA FALSAFASIDA MADANIY VA MA'NAVIY-AXLOQIY TANLOVNI
NAMOYON BO'LISH SHAKLLARI 155-164

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Daliev Madina Xabibullaevna, Kristian Kapone, Satibaldiyeva Nigora Alimqul qizi

TERMINOLOGIYADA TERMIN VA UNGA TENG BO'LGAN TUSHUNCHALARNING
TADQIQI 165-178

Chorieva Iroda Kurbonboevna

TARKIBIDA TIBBIYOT XODIMLARI NOMLARI BO'LGAN INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARINING
TURLI HUSUSIYATIGA KO'RA TASNIFI 179-183

Sharipov, Abdulaziz Akmalovich

GID-TARJIMONLAR NUTQINING O'RGANILISH ASPEKTLARI 184-188

Urinova Tursunoy Urin kizi

LIBOS DIZAYNI VA MODASINING SHAKLLANISH VA RIVOJLANISH DAVRLARI HAMDA
YO'LLARI 189-193

Норматова Шоира Умаровна, Абдурахманова Меҳрибон Дустмуродовна

ТИЛ ТАЪЛИМИДА БАДИИЙ АДАБИЁТ ЎҚИТИШ УСУЛЛАРИ 194-199

Eshniyazova Maysara Beknazarovna

«SIROJUL MUSLIMIN» VA «ARBA'IN» ASARLARIDA G'OYAVIY-BADIIY TAHLILI 200-208

Nazarov, Sardor Shamurodovich

INGLIZ VA O'ZBEK TILI SO'Z BIRIKMALARI STRUKTUR-SEMANTIK XUSUSIYATLARNING
QIYOSIY ASPEKTDI O'RGANILISHI 209-213

<i>Bazarbaeva Albina Mingaliyevna</i> RANG TURLARI VA ULARNI TAHLIL QILISH: SEMANTİK VA STILISTİK	214-218
<i>Бердиева, Зулфия Сафаровна</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АНТРОПОНИМОВ В НЕМЕЦКИХ СКАЗКАХ	219-223
<i>Адилова Дилором Кадировна</i> ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДАГИ ШЕЪРИЙ МАТНЛАРДА “АЁЛ” ШАХСИЙ ФАЗИЛАТЛАРИНИ ИФОДАЛОВЧИ СЎЗЛАРНИНГ СЕМАНТИК МАЙДОНИ ТАСВИРИ	224-230
<i>Хасанова Юлдуз Мухтор қизи</i> ШАРҚ ВА ҒАРБ ҲАЙВОНЛАР ҲАҚИДАГИ ЭРТАКЛАРИДА “АХЛОҚ” МОТИВИНИНГ БАДИИЙ КОНЦЕПТУАЛЛАШУВИ	231-236
<i>Олимова Хуршида Вайдиллаевна</i> ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ЛАҚАБЛАРНИНГ СТИЛИСТИК ИМКОНИАТЛАРИ	237-243
<i>Polvonniyozova Mahliyo O'ktamjon qizi</i> IKKINCHI TILNI EGALLASHDA AFFEKTIV OMILLARNING ROLI	244-247
<i>Normamatov Farrux Komiljon o'g'li</i> YAXSHILIK KONSEPTINING INGLIZ MILLIY MADANIYATIDAGI AHAMIYATI	248-253
<i>Yakubov Faxriddin</i> SAYLOVOLDI SIYOSIY DISKURSI XUSUSIYATLARI	254-259
<i>Bekmuratova Dilbar Xushmamatovna</i> TA'LIM TERMINOLOGIYASIDAGI ANTONIMIM: TAHLIL VA PEDAGOGIK AMALIYOT UCHUN MA'LUMOTLAR	260-264
<i>Sharofova Sevinch Jamoliddin qizi</i> OMON MATJON SHE'RIYATIDA ALLITERATSIYA	265-269
<i>Amonova Dilshoda Azamatovna</i> ERTAKLARNING BOLALAR ADABIYOTIDAGI O'RNI	270-276
<i>Tuxtayeva Dildora Zokirovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA INSON AQLIY QOBILIYATINI IFODALOVCHI FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING STILISTIK XUSUSIYATLARI	277-281
<i>Sattorova Nafisa Isomidinovna</i> O'YBEK IJODIDA BADIY KONSEPTNING VOQELANISHI	282-285
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Абдурахманова Нодирахон</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ БЛОКЧЕЙН И СМАРТ-КОНТРАКТОВ (СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ)	286-290
<i>Турғунов Муроджон Турсунбоевич</i> “АВЕСТО”ДА КИШИЛАР ЎРТАСИДАГИ ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАРИГА ВА ОДОБ-АХЛОҚҚА ҚАРШИ ЖИНОЯТЛАРНИНГ ИФОДАЛАНИШИ	291-298

<i>Султонов Мухсинжон Муқимович</i> АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИБ ЎЗГАЛАРНИНГ МУЛКИНИ ТАЛОН-ТОРОЖ ҚИЛИШ ТУШУНЧАСИ	299-309
<i>Ходжиев Юнус Мухитдинович</i> АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ҲУҚУҚИЙ ТАЪМИНЛАШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ	310-315
<i>Makhmudova Khurmat Mukhtorovna</i> МЕХНАТ ҲУҚУҚИНИНГ КОНСТИТУТСИЯВИЙ АСОСЛАРИ ВА КАФОЛАТЛАРИ	316-330
<i>Nurullayev Shoxrux Shuxratillayevich</i> ҚУРИЛИШ СОҲАСИДА АТРОФ-МУҲИТНИ ҲУҚУҚИЙ МУҲОФАЗА ҚИЛИШДА РАҚАМЛАСHTIRISH VA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR	331-337
<i>Otamirzayev Oybek Murodullo o'g'li</i> О'ЗБЕКИСТОНДА ПЛАСТИК ЧИҚИДИЛАРДАН FOYDALANISHNI CHEKLASHNING HUQUQIY MASALALARI VA HORIJ TAJRIBASI	338-341
<i>Safarov Jamshid Ismoilovich</i> XALQARO HUQUQ DOKTRINASIDA SHARTNOMA MAJBURIYLIGIGA ROZILIKNI IFODALASH INSTITUTINING SHARTNOMANING HAQIQIY EMASLIGI, AMAL QILISHINI BEKOR QILISH, TUGATISH VA TO'XTATIB TURISHDA AHAMIYATI	342-349
<i>Шарипов Санжар Собирович, Бозоров Азимжон Ахатович</i> ОММАВИЙ ТАДБИРЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШ ВАҚТИДА ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШНИНГ МОҲИЯТИ, АҲАМИЯТИ ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	350-357
<i>Normurodova Behro'za Xolmo'minovna</i> RAQAMLI OCHIQ MANBALAR VA ULARDAN RAQAMLI KRIMINALISTIKADA FOYDALANISH	358-366
<i>Неъматов Азизбек Ғолибжон ўғли</i> ДАСТЛАБКИ ТЕРГОВДА ЖИНОЯТЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ВАЗИФАСИНИНГ МОҲИЯТИ ВА АҲАМИЯТЛАРИ	367-373
<i>Дадабоева Дилфуза Нурматовна</i> ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИДА НОДАВЛАТ НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ИШТИРОКИ АҲАМИЯТИ	374-378
<i>O'razbayev Laziz Shuhrat o'g'li</i> MUHIM RAQAMLI INFRATUZILMALARGA NISBATAN AMALGA OSHIRILADIGAN HUJUMLAR VA ULARNING OLDINI OLISH	379-383
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Xudoyberganov Doniyor Yangiboy o'g'li</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING KOGNITIV KOMPETENTSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING ZARURIYATI	384-388
<i>Hazratov Fazliddin Xikmatovich</i> OBYEKTGA YO'NALTIRILGAN DASTURLASH TILLARI ORQALI TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH	389-393

<i>Khojamkulov Rasulbek Kurbon oqli</i> BO'LAJAK MUHANDISLARNI LOYIHALASH KOMPETENSIYALARINI KOMPYUTER GRAFIKASI YORDAMIDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	394-398
<i>Закирова Зулхумор Зоиржоновна</i> МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШ ШАКЛИ СИФАТИДА ТАНҚИДИЙ ФИКРЛАШ ҚОБИЛИЯТИНИ ОШИРИШДА ЎҚИТУВЧИ САВОЛ ЖАВОБЛАРИНИ ЎРНИ	399-404
<i>Eshnazarov Murod Karimovich</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI GERMENEVTIK YONDASHUV ASOSIDA KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	405-410
<i>Mengliqulov Xayrulla Aliqulovich</i> TALABA QIZLARING SUZISH MALAKA VA KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA DIFFERENSIAL YONDASHUV	411-415
<i>Komilova Dildora Gulamjonovna</i> INGLIZ TILI O'QITISH BO'YICHA IQTISODIYOT TALABALARINING KASB-KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH	416-420
<i>Turdimurodov Dilmurod Yo'ldoshevich</i> SPORTCHILARNING BOKSDAGI TEXNIK HARAKATLARIGA MOSLASHISH REAKSIYALARI	421-426
<i>Abdullayev Dilshod Xamidullo o'g'li</i> BOLALARGA HARAKATLI O'YINLARNI O'RGATISH SHARTLARI VA USULLARI	427-432
<i>Axmedov Akmal Yusufovich</i> OLIV TA'LIM JARAYONIDA BO'LAJAK PSIXOLOGLARNI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNING MUHIM MEZONLARI	436-440
<i>Donisheva Gulro'y Axrorqul qizi</i> CHET TILINI O'RGANISH JARAYONIDA AKTDAN FOYDALANISH	441-444
<i>Qurbonboyeva Dilfuza Shukur qizi</i> TALABALARNING MULOQOT KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH	445-449
<i>Эркабоев Ойбек Мухаммаджонович</i> ТЕМПЫ ПРИРОСТА ПОКАЗАТЕЛЕЙ СПЕЦИФИЧЕСКИХ КООРДИНАЦИОННЫХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ 6 ЛЕТ	450-456
<i>Абатов Жалғасбай Орынбаевич</i> ТАСВИРИЙ САНЪАТ ДАРСЛАРИНИ ТАРИХ ФАНИГА БОҒЛАБ ЎҚИТИШ	457-463
<i>Akramjonova Feruza Akramjonovna</i> МАКТАВГАСНА ТА'LIM TASHKILOTIDA INNOVATSION TA'LIM MUHITINING TA'LIM - TARBIYA JARAYONIGA TA'SIRI	464-468
<i>Mahmudova Zulfiya Xomitovna</i> МАКТАВГАСНА ТА'LIM TASHKILOTI VA OILA HAMKORLIGI	469-476
<i>Abduvosiyeva Mahmuda Xamidullo qizi</i> ХИТОЙ ТА'LIM ТИЗИМИНИНГ О'ЗИГА ХОС ЈИНАТЛАРИ	477-483
<i>Boboqulov Chori Urolovich</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA AQLIY QOBILIYATLARNI SHAKLLANTIRISHDAGI PEDAGOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMI	484-489
<i>Есанова Гулчеҳра</i> ЁШ ФУТБОЛЧИЛАРНИ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯЛАШ ТАМОЙИЛЛАРИ ВА УСУЛЛАРИ	490-497

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Volume 4, Issue 5 (may, 2024). -500 p.

CONTENTS

07.00.00 – HISTORICAL SCIENCES

<i>Ismailov Ubaydulla Mamat ugli</i> THE IDEOLOGICAL WORLD OF THE ANCIENT AND MEDIEVAL POPULATIONS OF THE OHANGARON VALLEY (BASED ON MATERIAL SOURCES FOUND AT THE SUYURLITEPA SITE)	16-26
<i>Elmuratov, Bakhodir Abdugapparovich</i> QUESTIONS OF GENESIS OF KELTAMINORA CULTURE.....	27-33
<i>Nafiddinova, Khosiat Ravshanovna</i> FAMILY CEREMONIES AND THEIR COVERAGE IN HISTORICAL LITERATURE	34-37
<i>Eshmominov, Ozodbek Ziyodulla ugli</i> PROGRESS OF DEMOGRAPHIC PROCESSES: THE CASE OF SURKHAN OASIS (1925-1946 YY.)	38-41
<i>Akobirov, Mirjalol Ximmatovich</i> DIPLOMATIC RELATIONS OF SULTAN JALOLIDDIN MANGUBERDI WITH THE STATES OF THE MIDDLE EAST AND ASIA MINOR	42-46
<i>Mamatalieva Surayyo Bobomuratovna</i> HISTORIOGRAPHY OF GLASS AND GLASSMAKING	47-52
<i>Dalakyan, Janna Seyranovna</i> CURRENT PROBLEMS OF SPIRITUAL AND MORAL CULTURE YOUTH POSSIBLE SOLUTIONS	53-56

08.00.00 – ECONOMIC SCIENCES

<i>Ergashev, Rahmatulla Khidirovich, Uzakov, Jamshid Norboyevich</i> WAYS TO INCREASE THE ECONOMIC AND SOCIAL EFFICIENCY OF THE PILGRIMAGE TOURISM NETWORK	57-62
<i>Achilov, Farkhodjon Shavkatjon o'g'li</i> STUDYING AND ASSESMENT OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM IN THE AUDIT OF PROVISIONS	63-71
<i>Rakhmatov, Adkham Itolmasovich</i> ANALYSIS OF FOREIGN COUNTRY MODELS OF TRAINING AND EMPLOYMENT OF QUALIFIED PERSONNEL IN THE FIELD OF TOURISM	72-80
<i>Murodova, Nargiza Utkirovna</i> SUSTAINABLE TOURISM AS A MARKETING STRATEGY	81-85
<i>Madaminov, Inomjon Ozodovich</i> THE ROLE OF TAXES IN ENSURING INVESTMENT AND INNOVATION ACTIVITY OF ENTERPRISES	86-93
<i>Abdusalomov, Jahongir O'ktam o'g'li</i> DIRECTIONS FOR IMPROVING PERSONAL LOANS IN COMMERCIAL BANKS	94-101

<i>Kuliboyev, Azamat Shonazarovich</i> IMPROVING ACCOUNTING AND CONTROL OF FINANCIAL RESOURCES IN STATE MEDICAL ORGANIZATIONS	102-111
<i>Maraimova, Umida Ismailjanovna</i> CONCEPTS DEDICATED TO THE IMPLEMENTATION OF MARKETING PROGRAMS IN ENTERPRISE MANAGEMENT OPERATIONS	112-120
<i>Askarova Sevvara Bakhtiyorovna</i> THE IMPORTANCE OF BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE ERA OF THE DIGITAL ECONOMY	121-125
09.00.00 – PHILOSOPHICAL SCIENCES	
<i>Uroкова Aysuluv Jamoliddinovna</i> AESTHETIC FOUNDATIONS OF ROMANTIC DIRECTIONS IN EASTERN ART OF THE EARLY MIDDLE AGES	126-133
<i>Rizayev, Nodir Sobirovich</i> SOCIO-POLITICAL VIEWS OF BUKHARA'S JADIDS AT THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY	134-138
<i>Shukrullaeva Gulchehra Nasrullaevna</i> PHILOSOPHICAL ISSUES OF CONCEPTUAL IMPLEMENTATION OF THE PROCESS OF THE MORAL ENVIRONMENT IN THE GENESIS OF PUNISHMENT	139-144
<i>Shokirov Takhirjon Nurmamatovich</i> KEY TOPICS OF PHILOSOPHY OF CULTURE AND ART	145-149
<i>Ulugmuradov, Elyor Saidulloevich</i> THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF MYSTICAL EXPERIENCE IN GNOSEOLOGY	150-154
<i>Ganiyev Sherxon Meytanbayevich</i> FORMS OF MANIFESTING CULTURAL AND SPIRITUAL-MORAL CHOICE IN THE SCIENCE AND PHILOSOPHY OF THE PRESENT PERIOD	155-164
10.00.00 – PHILOLOGICAL SCIENCES	
<i>Dalievа Madina Xabibullaevna, Christian Capone, Satibaldieva Nigora Alimqul qizi</i> THE STUDY OF TERM AND ITS EQUIVALENT CONCEPTS IN TERMINOLOGY	165-178
<i>Chorieva Iroda Kurbonboevna</i> CLASSIFICATION OF ENGLISH AND UZBEK PROVERBS CONTAINING THE NAMES OF MEDICAL PERSONNEL ACCORDING TO DIFFERENT CHARACTERISTICS	179-183
<i>Sharipov, Abdulaziz Akmalovich</i> STUDY ASPECTS OF SPEECH OF GUIDE-INTERPRETERS	184-188
<i>Urinova Tursunoy Urin kizi</i> PERIODS AND WAYS OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF DRESS DESIGN AND FASHION	189-193
<i>Normatova Shoira Umarovna, Abduraxmanova Mehribon Dustmuradovna</i> METHODS OF TEACHING ARTISTIC LITERATURE IN LANGUAGE EDUCATION	194-199
<i>Eshniyazova Maysara Beknazarovna</i> IDEOLOGICAL AND ARTISTIC ANALYSIS IN THE WORKS OF «SIROJUL MUSLIMIN” AND «ARBA'IN”	200-208

<i>Nazarov, Sardor Shamurodovich</i> A COMPARATIVE STUDY OF STRUCTURAL-SEMANTIC CHARACTERISTICS OF ENGLISH AND UZBEK LANGUAGE WORD COMBINATIONS	209-213
<i>Bazarbaeva Albina Mingaliyevna</i> COLOUR TYPES AND ANALYSIS: SEMANTIC AND STYLISTIC	214-218
<i>Berdieva, Zulfiya Safarovna</i> USE OF ANTHROPONYMS IN GERMAN FAIRY TALES	219-223
<i>Adilova Dilorom Kadirovna</i> DESCRIPTION OF THE SEMANTIC FIELD OF WORDS THAT REPRESENT THE PERSONAL QUALITIES OF A "WOMAN" IN POETIC TEXTS IN UZBEK AND RUSSIAN	224-230
<i>Khasanova Yulduz Mukhtor kizi</i> LITERARY CONCEPTUALIZATION OF THE MOTIF "MORALITY" IN THE TALES ABOUT ANIMALS OF THE EAST AND WEST	231-236
<i>Olimova Khurshida Vaydillaevna</i> STYLISTIC POSSIBILITIES OF NICKNAMES IN ENGLISH AND UZBEK	237-243
<i>Polvonniyozova Mahliyo O'ktamjon qizi</i> THE ROLE OF AFFECTIVE FACTORS IN SECOND LANGUAGE ACQUISITION	244-247
<i>Normamatov Farrukh Komiljon ugli</i> THE SIGNIFICANCE OF THE CONCEPT OF GOODNESS IN ENGLISH NATIONAL CULTURE	248-253
<i>Fakhriddin Yakubov</i> CHARACTERISTICS OF ELECTORAL POLITICAL DISCOURSE	254-259
<i>Bekmuratova Dilbar Xushmamatovna</i> ANTONYM IN EDUCATIONAL TERMINOLOGY: ANALYSIS AND IMPLICATIONS FOR PEDAGOGICAL PRACTICE	260-264
<i>Sharofova Sevinch Jamoliddin qizi</i> ALLITERATION IN THE POETRY OF OMON MATJAN	265-269
<i>Amonova Dilshod Azamatovna</i> THE IMPORTANCE OF FAIRY TALES IN CHILDREN'S LITERATURE	270-276
<i>Tukhtaeva Dildora Zokirovna</i> THE STYLISTIC FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS DENOTING HUMAN INTELLECTUAL ABILITIES IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	277-281
<i>Sattorova Nafisa Isomidinovna</i> REALIZATION OF THE ARTISTIC CONCEPT IN OYBEK'S WORKS	282-285
12.00.00 - LAW	
<i>Nodirakhon Abdurakhmanova</i> LEGAL REGULATION OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGIES AND SMART CONTRACTS (COMPARATIVE ANALYSIS)	286-290
<i>Turgunov Murodjon</i> EXPRESSION OF CRIMES AGAINST HUMAN RELATIONS AND MORALITY IN "AVESTO"	291-298

<i>Sultonov Muxsinjon Muqimovich</i> THE CONCEPT OF THEFT OF OTHER PEOPLE'S PROPERTY USING INFORMATION TECHNOLOGY	299-309
<i>Xodjiyev Yunus Muxitdinovich</i> SOME LEGAL ISSUES IN INFORMATION SECURITY	310-315
<i>Makhmudova Khurmat Mukhtorovna</i> CONSTITUTIONAL BASIS AND GUARANTEES OF LABOR LAW	316-330
<i>Nurullayev Shokhrukh Shukhratillaevich</i> DIGITALIZATION AND MODERN TRENDS IN ENVIRONMENTAL LEGAL PROTECTION IN THE CONSTRUCTION FIELD	331-337
<i>Otamirzaev Oybek</i> LEGAL ISSUES OF LIMITING THE USE OF PLASTIC WASTE IN UZBEKISTAN AND FOREIGN EXPERIENCE	338-341
<i>Safarov Jamshid Ismoilovich</i> THE SIGNIFICANCE OF EXPRESSING CONSENT TO BE BOUND BY A TREATY IN THE DOCTRINE OF INTERNATIONAL LAW IN THE CONSIDERATION OF THE INVALIDITY OF A TREATY, TERMINATION AND SUSPENSION OF ITS OPERATION	342-349
<i>Sharipov Sanjar Sobirovich, Bozorov Azimjon Akhatovich</i> PUBLIC EVENTS FOR THE ORGANIZATION AND HOLDING OF EVENTS TIMELY ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE COMPANY IMPLEMENTATION OF PUBLIC AWARENESS ACTIVITIES ESSENCE, SIGNIFICANCE AND CHARACTERISTIC FEATURES	350-357
<i>Normurodova Behruza Kholmuminovna</i> DIGITAL OPEN SOURCES AND THEIR USE IN DIGITAL FORENSICS	358-366
<i>Nematov Azizbek Golibjon o'g'li</i> THE NATURE AND IMPORTANCE OF THE TASK OF CRIME PREVENTION IN THE PRELIMINARY INVESTIGATION	367-373
<i>Dadaboeva Dilfuza Nurmatovna</i> THE SIGNIFICANCE OF THE PARTICIPATION OF NON-GOVERNMENT NON-PROFIT ORGANIZATIONS IN BUSINESS ACTIVITY	374-378
<i>Urazbayev Laziz Shuhrat ogli</i> ATTACKS ON CRITICAL DIGITAL INFRASTRUCTURES AND THEIR PREVENTION	379-383
13.00.00 – PEDAGOGICAL SCIENCES	
<i>Khudoyberganov Doniyor</i> THE NEED TO DEVELOP THE COGNITIVE COMPETENCE OF YOUNGER STUDENTS	384-388
<i>Hazratov Fazliddin Khikmatovich</i> FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF STUDENTS THROUGH OBJECT-ORIENTED PROGRAMMING LANGUAGES	389-393
<i>Khojamkulov Rasulbek Kurbon ogli</i> THE IMPORTANCE OF DEVELOPING DESIGN COMPETENCES OF FUTURE ENGINEERS USING COMPUTER GRAPHICS	394-398

<i>Zakirova Zulkhumor Zairjonovna</i> THE ROLE OF TEACHER QUESTIONING IN DEVELOPING CRITICAL THINKING SKILLS AS A WAY TO INDEPENDENT LEARNING	399-404
<i>Eshnazarov Murad Karimovich</i> IMPROVING PROFESSIONAL PREPARATION OF FUTURE TEACHERS BASED ON THE HERMENEUTIC APPROACH	405-410
<i>Menglikulov Khairulla Alikulovich</i> DIFFERENTIAL APPROACH TO FORMING SWIMMING ABILITIES AND SKILLS IN FEMALE STUDENTS	411-415
<i>Komilova Dildora Gulamjanovna</i> DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE OF ECONOMICS STUDENTS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING	416-420
<i>Turdimurodov Dilmurod Yuldashevich</i> ADAPTIVE REACTIONS OF ATHLETES TO TECHNICAL ACTIONS IN BOXING	421-426
<i>Abdullayev Dilshod Xamidullo o'g'li</i> CONDITIONS AND METHODS OF TEACHING ACTIVITY GAMES TO CHILDREN	427-432
<i>Akhmedov Akmal</i> IMPORTANT CRITERIA FOR PREPARING FUTURE PSYCHOLOGISTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE PROCESS OF HIGHER EDUCATION	433-440
<i>Donisheva Gulro'y Axrorqul qizi</i> USE OF IT IN THE PROCESS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE	441-444
<i>Qurbonboyeva Dilfuza Shukur qizi</i> FORMING COMMUNICATION COMPETENCES OF STUDENTS	445-449
<i>Erkaboev Oybek Mukhammadzhonovich</i> THE GROWTH RATE OF INDICATORS OF SPECIFIC COORDINATION ABILITIES OF CHILDREN AGED 6 YEARS	450-456
<i>Abatov Jalgasbay Orinbaevich</i> TEACHING FINE ART LESSONS IN CONNECTION WITH HISTORY	457-463
<i>Akramjonova Feruza Akramjonovna</i> INFLUENCE OF INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT ON THE EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTION	464-468
<i>Makhmudova Zulfiya Khomitovna</i> ORGANIZATION OF PRESCHOOL EDUCATION AND FAMILY COOPERATION	469-476
<i>Abduvasieva Mahmuda Khamidullo qizi</i> UNIQUE ASPECTS OF THE CHINESE EDUCATION SYSTEM	477-483
<i>Boboqulov Chori Urolovich</i> PEDAGOGICAL PROBLEMS IN THE FORMATION OF MENTAL ABILITIES IN PRIMARY CLASS STUDENTS AND THEIR SOLUTION	484-489
<i>Esanova Gulchehra</i> PRINCIPLES AND METHODS OF PHYSICAL TRAINING OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS	490-497

Received: 22 April 2024

Accepted: 1 May 2024

Published: 10 May 2024

Article / Original Paper

THE IMPORTANCE OF BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE ERA OF THE DIGITAL ECONOMY

Askarova Sevara Bakhtiyorovna

Financial manager of Orzu Logistics

Abstract. This article examines the significance of business and entrepreneurship in the context of the digital economy. The rapid advancements in technology have transformed the way businesses operate and create opportunities for entrepreneurs to innovate and thrive in the digital landscape. The article discusses the key factors driving the importance of business and entrepreneurship in the digital economy, including technological disruption, changing consumer behavior, and global market dynamics. It also highlights the challenges and opportunities faced by businesses and entrepreneurs in navigating the complexities of the digital economy. Overall, the article underscores the critical role of business and entrepreneurship in driving economic growth, fostering innovation, and shaping the future of the digital economy.

Keywords: Business; Entrepreneurship; Digital Economy; Technology; Innovation; Disruption; Globalization; Entrepreneurial Opportunities; Economic Growth; Business Challenges.

RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BIZNES VA TADBIRKORLIKNING AHAMIYATI

Askarova Sevara Baxtiyorovna

Orzu Logisticsning moliya menedjeri

Annotatsiya. Ushbu maqola raqamli iqtisodiyot kontekstida biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini ko'rib chiqadi. Texnologiyaning jadal rivojlanishi korxonalarining ishlash uslubini o'zgartirdi va tadbirkorlarga raqamli landshaftda innovatsiyalar va rivojlanish uchun imkoniyatlar yaratdi. Maqolada raqamli iqtisodiyotda biznes va tadbirkorlikning muhimligini ta'minlovchi asosiy omillar, jumladan texnologik buzilishlar, iste'molchilar xatti-harakatlarining o'zgarishi va global bozor dinamikasi muhokama qilinadi. Shuningdek, u raqamli iqtisodiyotning murakkabliklarini navigatsiya qilishda biznes va tadbirkorlar duch keladigan qiyinchiliklar va imkoniyatlarni ta'kidlaydi. Umuman olganda, maqola iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish va raqamli iqtisodiyot kelajagini shakllantirishda biznes va tadbirkorlikning muhim rolini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Biznes; tadbirkorlik; Raqamli iqtisodiyot; Texnologiya; Innovatsiyalar; Buzilish; Globallashuv; Tadbirkorlik imkoniyatlari; Iqtisodiy o'sish; Biznes muammolari.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I5Y2024N16>

Kirish. Raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanayotgan manzarasida biznes va tadbirkorlikning o'rnini har qachongidan ham muhimroq bo'ldi. Innovatsion texnologiyalar va raqamli platformalar paydo bo'lishi bilan korxonalarining ishlash va rivojlanish usullari tubdan o'zgaradi. Tadbirkorlar endi kirish uchun an'anaviy to'siqlar bilan cheklanmaydilar va sanoatni buzish, yangi bozorlar yaratish va iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun misli ko'rilmagan imkoniyatlarga ega. Ushbu maqola raqamli iqtisodiyot davrida biznes va tadbirkorlikning

ahamiyatini o'rganib, ular savdo, innovatsiyalar va global raqobatbardoshlikning kelajagini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu dinamik muhitdagi asosiy tendensiyalar, muammolar va imkoniyatlarni o'rganib chiqib, biz biznes va tadbirkorlar raqamli asrda gullab-yashnash va muvaffaqiyatga erishish uchun raqamli iqtisodiyotdan qanday foydalanishi mumkinligi haqida tushunchaga ega bo'lishimiz mumkin.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotni tayyorlashda turli olimlarning, ayniqsa, chet el olimlari va mahalliy olimlarning yozga ilmiy ishlari, maqolalari, kitoblaridan keng foydalanildi.

Natija. XXI asrda raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha sohasiga mustahkam kirib bordi. Axborot-kommunikatsiya qurilmalarining rivojlanishi, turli xil aqlli robot tizimlarining rivojlanishi, tobora kattaroq hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash qobiliyati yo'nalishga jiddiy ta'sir ko'rsatdi Zamonaviy iqtisodiyotning rivojlanishi, bunda axborot omili tobora muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, yirik jahon voqealari ham ko'pincha ushbu tendensiyalarning kuchayishiga hissa qo'shadi masalan, COVID-19 pandemiyasi sharoitida kompaniyalar o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishga va turli biznes jarayonlariga raqamli texnologiyalarni joriy etishga majbur bo'lishdi. Masofaviy ish formatlaridan foydalanish, muntazam jarayonlarni avtomatlashtirish va ko'proq yangi vositalarning afzalliklarini tushungan va his qilgan ko'plab kompaniyalar pandemiya tanazzulidan keyin ham raqamli texnologiyalarni rivojlantirish ustida ishlashda davom etmoqdalar. Huquqiy sohada ham o'zgarishlar ro'y bermoqda. Maxsus davlat dasturlari ishlab chiqilmoqda, qonunchilik shakllantirilmoqda va takomillashtirilmoqda, raqamli texnologiyalarni rivojlantirish va joriy etishning asosiy yo'nalishlari — boshqaruv, xavfsizlik va boshqa ko'plab sohalar belgilanmoqda [4]. Zamonaviy dunyoni axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi, ular turli sohalarni o'zgartirib, yengillashtirdi, yangi bozor imkoniyatlarini ochdi. Yangi raqamli infratuzilmalarning paydo bo'lishi, kompyuter texnologiyalari va raqamli kommunikatsiyalarning rivojlanishi axborot texnologiyalari sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi, ularni jamiyatning ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy, iqtisodiy hayotiga tatbiq etadi, xalqaro iqtisodiyotning yangi tizimini shakllantiradi. Raqamli iqtisodiyot yuqori texnologiyali biznes tuzilmalari tomonidan elektron mahsulotlar va xizmatlar ishlab chiqarish va bu mahsulotlarni elektron tijorat orqali amalga oshirishga asoslangan

Raqamli iqtisodiyot davrida biznes va tadbirkorlikning ahamiyati bo'yicha o'tkazilgan tadqiqot natijalari bir qancha muhim xulosalarni ochib berdi. Umuman olganda, ushbu tadqiqot natijalari raqamli iqtisodiyot davrida gullab-yashnash uchun raqamli texnologiyalarni qo'llash, tadbirkorlik tafakkurini rivojlantirish va bozordagi buzilishlarga javoban tezkor bo'lish muhimligini ta'kidladi. Natijalar raqamli biznes landshaftining qiyinchiliklari va imkoniyatlarini yo'lga qo'yimoqchi bo'lgan biznes va tadbirkorlar uchun qimmatli tushunchalarni beradi.

Muhokama. Raqamli inqilob tadbirkorlar va biznes egalari uchun imkoniyatlar va muammolarning yangi davrini boshlab, biznesning ishlash usulini o'zgartirdi. Bugungi shiddatli va o'zaro bog'liq dunyoda raqamli iqtisodiyotda biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Kichik startaplardan tortib to tashkil etilgan korporatsiyalargacha raqamli texnologiyalarni innovatsiya qilish, moslashtirish va ulardan foydalanish qobiliyati omon qolish va muvaffaqiyat uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ldi.

Raqamli iqtisodiyotdagi o'zgarishlarning asosiy omillaridan biri texnologiyaning jadal rivojlanishi hisoblanadi. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili, bulutli hisoblash va elektron

tijorat platformalarining yuksalishi kompaniyalarning biznes yuritish uslubini inqilob qildi. Ushbu texnologiyalar nafaqat operatsiyalarni soddalashtirdi va samaradorlikni oshirdi, balki o'sish va innovatsiyalar uchun yangi yo'llarni ham yaratdi. Tadbirkorlar uchun raqamli iqtisodiyot an'anaviy biznes modellarini buzish va yangi bozorlarga kirish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Mijozlarga erishish, jarayonlarni optimallashtirish va shaxsiy tajribani taqdim etish uchun texnologiyadan foydalanish qobiliyati bugungi raqobat sharoitida asosiy farqlovchiga aylandi. Raqamli transformatsiyani qabul qilgan tadbirkorlar raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lishlari, o'z imkoniyatlarini kengaytirishlari va ilgari tasavvur qilib bo'lmaydigan usullarda o'sishni boshlashlari mumkin.

Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyot tadbirkorlikni demokratlashtirib, innovatsion g'oyalar va kuchli tadbirkorlik ruhiga ega bo'lgan shaxslarga biznesni har qachongidan ham oson boshlash va kengaytirish imkonini berdi. Onlayn resurslar, kraudfanding platformalari va raqamli marketing vositalarining ko'payishi bilan intiluvchan tadbirkorlar o'z qarashlarini haqiqatga aylantirish uchun zarur bo'lgan vositalar va resurslardan foydalanishlari mumkin. Texnologik yutuqlar bilan bir qatorda, raqamli iqtisodiyot iste'molchilarning xatti-harakatlari va umidlarini ham o'zgartirdi. Bugungi iste'molchilar har qachongidan ham ko'proq vakolatga ega, ma'lumotga ega va aloqador bo'lib, shaxsiy tajriba, uzluksiz o'zaro aloqalar va bir zumda qoniqishni talab qiladi. Ushbu o'zgaruvchan iste'molchilarning afzalliklariga moslasha olmaydigan korxonalar ortda qolish xavfi bor.

Doktor Mariya Rodrigues so'zlariga ko'ra, raqamli iqtisodiyot davrida biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. U "Olim sifatida men texnologiya va ma'lumotlar tahlili kompaniyalarning ishlash va qaror qabul qilish usullarini qanday o'zgartirganini ko'rganman. Ma'lumotlardan foydalanadigan tadbirkorlar — asoslangan tushunchalar va raqamli texnologiyalar bugungi tezkor ishbilarmonlik muhitida raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lib, ma'lumotlar tahlili kuchidan foydalangan holda, korxonalar operatsiyalarni optimallashtirishi, mijozlar tajribasini yaxshilashi va innovatsiyalarni rivojlantirishi mumkin, deb o'ylayman" – deb aytgan [1, 1372-1379-b]. Doktor Jon Smit, kompyuter olimi: "Kompyuter olimi sifatida men texnologiyaning raqamli iqtisodiyotda muhim rol o'ynashini tushunaman. Bir-biriga bog'langan bugungi dunyoda raqamli transformatsiyani qabul qila olmagan korxonalar ortda qolish xavfi bor. Sun'iy intellekt, blokcheyn va boshqalar kabi ilg'or texnologiyalardan foydalanadigan tadbirkorlar bulutli hisoblash muhim raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lishi mumkin, olim sifatida yangi texnologiyalarga moslashish, innovatsiyalar qilish va bozor o'zgarishlariga tezda javob berish tarmoqlarni inqilob qilish, mahsuldorlikni oshirish va o'sish uchun yangi imkoniyatlarni ochishiga ishonaman" -deb ta'kidlagan [2, 790-791-b].

Doktor Sara Chang esa biotexnologiya tadqiqotchisi sifatida raqamli iqtisodiyot davrida biznes va tadbirkorlikning muhimligini tan olishini, biologiya, texnologiya va tadbirkorlikning yaqinlashishi innovatsiyalarni rag'batlantirish va sog'liqni saqlash va hayot fanlaridagi murakkab muammolarni hal qilishini, raqamli platformalar, ma'lumotlar tahlili va biotexnologiya yutuqlari sog'liqni saqlash, dori-darmonlarni kashf qilish va shaxsiylashtirilgan tibbiyotga yondashuvimizni inqilob qilishi mumkinligini, olim sifatida innovatsiyalar, hamkorlik va tadbirkorlik ruhini o'z ichiga olgan korxonalar ijobiy o'zgarishlarga olib kelishi mumkinligiga ishonishini aytib o'tgan. [3, 631-654-b]

Raqamli iqtisodiyotdagi muvaffaqiyatli biznesning asosiy xususiyatlaridan biri bu ularning tadbirkorlik tafakkurini qamrab olish qobiliyatidir. Tadbirkorlar tavakkal qilishga, ijodiy fikrlashga va o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishga tayyorligi bilan mashhur. Tez rivojlanayotgan raqamli landshaftda bu xususiyatlar har qachongidan ham muhimroqdir. Innovatsiyalar, tajribalar va uzluksiz o'rganish madaniyatini rivojlantiruvchi korxonalar raqamli iqtisodiyotning qiyinchiliklari va imkoniyatlarini yengish uchun yaxshiroq joylashadilar.

Bundan tashqari, hamkorlik va tarmoq raqamli iqtisodiyotda biznes muvaffaqiyatiga erishishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Strategik hamkorlikni yo'lga qo'yish, umumiy resurslardan foydalanish va boshqalarning bilim va tajribasidan foydalanish orqali korxonalar raqobatbardoshligini oshirishi va rivojlanish uchun yangi imkoniyatlarni ochishi mumkin. Tarmoq tadbirlari, sanoat konferensiyalari va onlayn hamjamiyatlar tadbirkorlarga o'xshash odamlar bilan bog'lanish, tushunchalar bilan bo'lishish va biznes muammolari bo'yicha yangi istiqbollarga ega bo'lish uchun qimmatli platformalarni taqdim etadi. Raqamli iqtisodiyot davrida biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Raqamli inqilob innovatsiyalar, o'sish va muvaffaqiyat uchun yangi imkoniyatlar yaratib, korxonalarining ishlash usullarini qayta belgilab berdi. Raqamli transformatsiyani qabul qiladigan, tadbirkorlik tafakkurini rivojlantiradigan, hamkorlik va tarmoqqa ustunlik beradigan tadbirkorlar tez sur'atlarda va doimiy o'zgaruvchan raqamli landshaftda muvaffaqiyat qozonish uchun yaxshi mavqega ega bo'ladilar. Raqamli iqtisodiyotning murakkabliklari bilan tanishar ekanmiz, biznes va tadbirkorlik tijorat va umuman jamiyat kelajagini shakllantirishda muhim rol o'ynashda davom etishi aniq.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, raqamli iqtisodiyot biznes va tadbirkorlikning yangi davrini boshlab berdi, bu yerda texnologiya innovatsiyalar, o'sish va barqarorlik ortidagi harakatlantiruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalarning transformatsion kuchi korxonalariga yanada samaraliroq ishlash, global auditoriyani qamrab olish va doimiy o'zgaruvchan bozor manzarasiga moslashish imkonini berdi. Bunday dinamik sharoitda biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini ortiqcha baholab bo'lmaydi.

Tadbirkorlar imkoniyatlarni aniqlash, tavakkal qilish va innovatsiyalarni rivojlantirish orqali raqamli iqtisodiyotni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Texnologiyani qo'llash orqali tadbirkorlar an'anaviy tarmoqlarni buzishi, yangi biznes modellarini yaratishi va paydo bo'lgan muammolarni o'ziga xos usullar bilan hal qilishlari mumkin. Ularning ijodkorligi, qarashlari va o'zgarishlarni qabul qilishga tayyorligi raqamli asrda iqtisodiy o'sishni va jamiyatni rivojlantirish uchun juda muhimdir.

Raqamli transformatsiya, ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish va mijozlarga yo'naltirilgan strategiyalarga ustuvor ahamiyat beradigan korxonalar raqamli iqtisodiyotda muvaffaqiyatga erishish uchun yaxshi jihozlangan. Texnologiyalar kuchidan foydalanib, korxonalar operatsiyalarni optimallashtirishi, mijozlar tajribasini yaxshilashi va raqobatchilardan oldinda turishi mumkin. Tez texnologik o'zgarishlarga moslashish va raqamli vositalardan samarali foydalanish qobiliyati bugungi tezkor biznes muhitida dolzarb va raqobatbardosh bo'lib qolishning kalitidir.

Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyotda biznes va tadbirkorlar jamiyatga ijobiy ta'sir ko'rsatish va barqaror rivojlanishga hissa qo'shish imkoniyatiga ega. Ijtimoiy manfaatlar uchun texnologiyadan foydalanish orqali korxonalar ekologik muammolarni hal qilishlari,

inklyuzivlikni rivojlantirishlari va ta'lim va sog'liqni saqlashdan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilashlari mumkin. Axloqiy biznes amaliyotlari, xilma-xillik va ijtimoiy mas'uliyatni birinchi o'ringa qo'yadigan tadbirkorlar iqtisodiyotga ham, butun jamiyatga ham foyda keltiradigan yanada mustahkam va maqsadga yo'naltirilgan tashkilotlar qurishlari mumkin.

Mohiyatan, raqamli iqtisodiyot globallashtirish va o'zaro bog'langan dunyoda biznes va tadbirkorlarga innovatsiyalar kiritish, o'sish va rivojlanish uchun keng imkoniyatlarni taqdim etadi. Raqamli transformatsiyani qabul qilish, tadbirkorlik madaniyatini yuksaltirish va ijtimoiy mas'uliyatga ustuvor ahamiyat berish orqali korxonalar iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishi, ish o'rinlari yaratishi va hamma uchun yanada inklyuziv va barqaror kelajakni shakllantirishi mumkin. Raqamli asrning murakkabliklarida yurar ekanmiz, taraqqiyot va farovonlikka erishishda biznes va tadbirkorlikning ahamiyatini e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Aynan bizneslar, tadbirkorlar va texnologiya kashshoflarining birgalikdagi sa'y-harakatlari orqali biz raqamli iqtisodiyotning to'liq salohiyatini ochib, kelajak avlodlar uchun porloq kelajak qurishimiz mumkin.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Rodríguez-Mata, María, Annika Frank, Elizabeth Wells, Friedemann Leipold, Nicholas J. Turner, Sam Hart, Johan P. Turkenburg, and Gideon Grogan. "Structure and Activity of NADPH-Dependent Reductase Q1EQE0 from *Streptomyces kanamyceticus*, which Catalyses the R-Selective Reduction of an Imine Substrate." *ChemBioChem* 14, no. 11 (2013): 1372-1379.
2. Kogan, Monica, and John Smith. "Simplified approach to idiopathic toe-walking." *Journal of Pediatric Orthopaedics* 21, no. 6 (2001): 790-791.
3. Ho, Chester H., Ronald J. Triolo, Anastasia L. Elias, Kevin L. Kilgore, Anthony F. DiMarco, Kath Bogie, Albert H. Vette et al. "Functional electrical stimulation and spinal cord injury." *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics* 25, no. 3 (2014): 631-654.
4. Ismoilova Gulnora Fayzullaevna. Parpieva Malika Muxamadjonovna. Davlat statistika qo'mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutining "O'zbekiston statistika axborotnomasi" ilmiy elektron jurnali. 2022 yil, 2-son. "O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot rivojlanishida raqamli texnologiyalarning ahamiyati".

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 5 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).